

2 Bestaat 'het' gezin

Op foto's, in populaire tijdschriften en in de verbeelding van velen wordt een gezin al gauw een wit middenklasse gezin, dat bestaat uit vader, moeder en twee of drie eigen kinderen. Dit beeld verwijst naar het kerngezin zoals dat halverwege de twintigste eeuw dominant was. Het gezin als kerngezin bestaat nog, maar in gezinsvormen is veel meer variëteit gekomen. Er zijn eenoudergezinnen, drie generatiehuishoudens, nieuw samengestelde gezinnen met stiefouders, gezinnen met twee moeders, twee vaders, adoptiegezinnen. Gezinnen verschillen ook veel meer wat betreft hun culturele achtergrond. En de relatie tussen personen uit verschillende culturen en verschillende sociale klassen zijn toegenomen. Door deze veelvormigheid kan men niet spreken van het gezin of de familie. Familierelaties, gezinsverhoudingen, leefomstandigheden, ervaringen en achtergronden van gezinsleden verschillen van gezin tot gezin en in het gezin zelf.

Families, en gezinnen als onderdeel van die families, zijn sociale configuraties. Het zijn samenlevingsverbanden waarin de leden fysiek, emotioneel en materieel zorg dragen voor elkaar. Familieleden kunnen wel of geen biologische band hebben, samenleven in een woning met een of meerdere generaties of op verschillende plaatsen en of in verschillende landen leven. Families zijn altijd verbonden met andere families. Door huwelijk of partnerschap komen er (schoon) families bij. Maar ook door adoptie, donorschap, pleegezin plaatsing en nieuwe liefdesrelaties raken families met elkaar verbonden. Ieder gezin en iedere partnerrelatie is ingebed in een familie van meerdere generaties en opgenomen in een netwerk van andere families. Er kunnen geen scherpe grenzen getrokken worden om een gezin, een paar of een familie, en familierelaties zijn dynamisch: ze veranderen onder invloed van gebeurtenissen en in de loop van de tijd.

We zouden je dan ook willen uitnodigen om ook op die manier te kijken naar de gezinssystemen om de kinderen en jongeren die wij ondersteunen heen. Werk samen met de ouders, familieleden, netwerk van het kind. Hou rekening met de juridische verantwoordelijkheden van ouders en familieleden om een kind maar laat je niet beperken door deze juridische kaders in het contact en de verbinding). Maar betrek vanuit de afstemming met het gezinssysteem en informeer en betrek ook de andere mensen om het kind heen die voor hem of haar belangrijk zijn en die een rol blijven spelen in het leven van het kind. Dit zijn mensen die ook voor ons als organisatie belangrijk zijn.

Wanneer we verder kijken naar de inhoud van het samenwerken met de gezinnen werken we vanuit de systeemtherapie vanuit vijf pijlers. Waarbij je de metafoer kunt gebruiken door het vergelijken met de hand waarbij vijf vingers een hand maken en maar ook alle vingers apart een functie hebben.